

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo petih vrst 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvlede frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Zagrebu 21. sept.

[Izv. dop.]

Te dni so imeli duhovni stubiškega okraja v Brdovcu pri Sotli dekanjsko konferencijo, ter sklenili, da se ima ustvariti klerikalno-politična stranka. V ta namen, da se pred vsem drugim utemlji političen dnevnik, brat vašega farovškega lista, zložili so v prvi mah 300 gold. Naša nova šolska postava prinesla nam je velik napredek v deželo, od nje se imamo velikih koristi v prihodnosti nadejati. Pa kakor sta naša vlada in naš sabor z novo šolsko postavo modernemu napredku svečo prižgala, ravno tako prižigajo sedaj naši duhovni z opozicijo proti šolski postavi svojo svečo sredovečnemu mračnjaštvu in jezuitskemu natražnjaštvu. Naša nova šolska postava, ki je vendar, kolikor se samo da, pravična in ravnopravna vsem deželnim veroizpovedanjem, razžalila je naše rimo-katoliško duhovenstvo tako hudo, da se sedaj izven okvirja domovine postavlja in proti njej na vojno pripravlja. Karlizem je tedaj tudi v našo deželo prihrupel. Gorje nam! V celem rimo-katoliškem Evropi goni jezuitem duhovenstvo v borbo proti modernim državnim napravam in proti državi samej. Sedaj je prišel, bodi bogu potoženo, tudi red na nas Hrvate. Duhovni uže pletejo bič proti našim postavam. Kakšen bo končen izid te splošne borbe? Naj uže bo, kakšen goder hoče, naj bodo končno liberalci potolčeni, ali pa klerikalci, eno stoji, in to je, da bode narod bolela zmaga enih kakor drugih. Narod bode moral plačati vojne stroške, drugi nobeden. Nam Hrvatom v sedanjih naših zadevah pač nij treba niti klerikalne niti liberalne stranke, nego nam je treba samo ene narodne stranke, stoječe na braniku narodnosti in

državne samostalnosti. Nikjer v Evropi nij političen klerikalizem blagoslova v deželo prinesel, pa ga tudi k nam ne bode. Da so naš narod prišli Bizantinci krstiti in ne Rimci, nas sicer ne bi bila rimokatoliška Evropa turškega podjarmljenja obranila, kakor tudi pravoslavnih Srbov nij, a kakor so se Srbi turškega jama osvobodili, osvobodili bi se bili gotovo tudi mi, antagonizem mej nami in Srbi ne bi bil toliki kolikoršen je, in danes bi bili rešeni jezuitske šibe. Razmerje mej moderno državo in ultramontanizmom je danes povsod v Evropi jako napeto in nategeno, in sicer tako, da mora prejšnje sleje mej njima do katastrofe priti. Pri nas malih narodih se ta katastrofa pač ne bode vršila, nego ultramontanizem in moderna država razborila se bodeta mej velikimi silami kakor ste na pr. Nemčija in Francoska. Bismark to uvideva in za to uže sedaj ultramontanizem v španjskem Karlizmu pobija. Za Slovanstvo je velika sreča to, da je samo mali del njega rimokatolišk. Mej tem ko se bodeta v zapadni in srednji Evropi liberalizem in klerikalizem mesarila, bode mogel pravoslavni Slovan mirno svojo pšenico sejati in šole zidati in ravno zavoljo tega obžalujem, da nijsmo vsi Slovani z bizantijsko vodo krščeni. Če bi dobrohotna beseda beseda kaj veljala, in bi moj glas v obeh strankarskih taborjih dobrovoljno sprejet bil, jaz bi rekel: Slovenci Hrvati, brača! pustimo klerikalizem, pustimo liberalizem v stran, oboje je od inostranca k nam doneseno! Ne vlecimo s temi idejami naš narod v vrtinec evropskih dogodjajev, ki se tako vidno pripravljajo. Bodimo vsaj v očigled teh velikih dogodjajev edini, složni, narodni. Velike ideje naj rešijo veliki narodi, pri nas za malih borbo mej tolikimi idejami niti nij prostora, niti sil, niti časa.

Podajmo si roke, ter bodimo vsaj nasproti zunanjemu neprijatelju složni. V to ime bog i sreča!

Deželni zbori.

Deželni zbor kranjski.

(III. seja 21. sept.) Poslanec velikega posestva E. Schaffer stori obljubo.

V zadnji seji izvoljeni odseki so se konstituirali.

Finančni odsek je izvolil dr. Costa za predsednika, Dežmana za namestnika, Murnika za zapisnikarja.

Petijski odsek je izvolil za predsednika grofa Barba, za namestnika dr. Razlaga, za zapisnikarja dr. Zarnika.

Narodni gospodarski odsek za predsednika Dežmana, za namestnika Murnika, za zapisnikarja Obrezo.

Odsek za poročilo dež. odbora dr. Zarnika za predsednika, dr. Poklukarja za namestnika in zapisnikarja.

Šolski odsek dr. Razlaga za predsednika, vitez Gariboldija za namestnika, viteza Langerja za zapisnikarja.

Prošnja deželnega učitelja Josip Kristana za povikšanje plače se izroči finančnem odseku, isto tako prošnja deželnega vratarja J. Žitka, da se mu izplačajo tri kvinkvenije.

Poslanec Kotnik izroči prošnjo slikarskega učenca Simon Ogrinca za podporo iz deželnega zaklada. (Izroči se finančnemu odseku.) Poslanec Obreza izroči prošnjo cestnega odbora za podporo 1500 gld., da se popravi cesta iz Loške police v Rateče. Izroči se narodno gospodarskemu odseku.

Volitvi poslanca M. Lavrenčiča in E. Schafferja se brez ugovora potrdite.

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

Enkrat je hotel dedček od doktorja zvedeti, kaj ga je vendar na poti najbolje iznenadilo.

Doktor je trenotek premišljal, predno je z zaznamljivim pogledom na Enefo, odgovoril.

„Hočem-li odkritosrčno govoriti, moram reči, da me je najbolj tukaj naš Ješted iznenadil. Drugod sem videl povsod nov svet, čisto mi neznan; tukaj pa ostanke starega, pozabljenega. Kadar čujem mater gospodariti, vas, dedček vreme in druge sreče in nesreče prorokovati, Enefo „čarati“ in vas vse mesec za velicega srebrnega kebra imeti,

ki leze po nebu kakor po notranjosti kuple kakšne cerkve, in iskati uzrok dežja po Ještedskih sredinah, kjer je skrito morje, iz katerega nastopajo megle na gorah kot sopar in tako dalje — obide me minolost in jaz se v mislih za cele veke nazaj mislim. Zdi se mi pa, da je ona doba komaj minola, akoprem je tega veliko sto let, ko so se selili naši praočetje iz dotične domovine ter sem v te hribe priselili, založivši tukaj prve svoje naselitve. Tako nekako so tudi oni mislili in razumeli svet in vidne ter nevidne stvari; podedovali ste njih nazore, navade, vraže. Tudi se mi zdi, da ste nevedoči prevzeli od njih dolžnosti in zaveze. Naši očetje so namreč imeli nalogo, varovati pomejne gozde, ki so segali od tod nepretrgano do Saksonskega in do Pruskega, od koder je dobil ta kraj ime „Zagošče“, katero ime, zaznamuje po mojem oni hribček nad Ještedsko cerkvico, ki ga imenujemo

mi „Žakošče“, kjer je bil morda začetek onih gozdov. Obdani od vseh strani s tujim in sovražnim življenjem, ste se mu do zdaj še malo udali, držite se trdno svojih navad, šeg, običajev ter varovajte z njimi prestare meje narodnosti češke.“

Tako kakor takrat še nij dedček nikoli poslušal; imel je za Otika vprašanje za vprašanjem, zanimalo ga je najbolj, od kod so se ti stari Čehi preselili, da-li so verovali v boga, kako so se nosili, kako razdeljevali. In sklenil je, da pojde kakor je uže star, vendar še enkrat na „Gorico“, to je hrib, na kateri je ravno z okna videl, čuvši od Otika, da so ti nasipi ostanki starega grada, od koder so gledali pazljivo v daljavo oni pomejni stražniki, ali se v okolici nič sumljivega ne giblje, kjer so darovali svojim bogovom, od česar je gotovo vas Molibog pod Gorico dobila svoje ime in kamor so se poskrili otroci in žene iz okolnih

Vladna predloga z načrtom postave, kdaj je divjačine varovati, se izroči narodno gospodarskemu odseku.

Vladni načrt pogodbe za uravnavo razmer mej zakladom kranjske zemljišne odveze in državo, se izroči finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora k načrtu dodatne postave zastran odprave učnine, se izroči šolskemu odseku.

Poročilo dež. odbora, ali naj se ukrene za poplavljanje ljndskega šolstva in učiteljskih plač na Kranjskem, se izroči šolskemu odseku.

Poročilo dež. odbora, koliko stroškov za realno šolo naj bi prevzelo ljubljansko mesto in koliko kranjska dežela, se izroči finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o zahtevanju c. kr. vlade, da bi se 20% priklada od vžitaine poberala za zemljišno-odvezni zaklad, se izroči finančnemu odseku.

Poročilo dež. odbora o osnovi kmetijske šole na Dolenjskem se bode izročilo nalašč zato izvoljenemu odseku 7 udov.

V odbor za posvetovanje preselitve okr. sodnije iz Planine v Logatec se izvolijo: dr. Costa, Dežman, vitez Gariboldi, Kotnik, dr. Razlag, Murnik in Lavrenčič.

Prihodnja seja bode v sredo.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 22. septembra.

Češki „Posel z Prahy“ zavrača nemške ustavoverce, če menijo, da so z vstopom mladih 7 poslancev kaj za nemško ustavo- verje pridobili. Isto tako zavrača ta list, ki sicer ne odobrava vstopa mlado- čeških poslancev, brezmerno zmerjanje sta- ročeških organov, da so oni sedmi „izda- jalci“ itd. Mogoče je motiti se, ali pošteno voljo, da se prav in po vesti vedno, mora se tudi protivniku pustiti. Sicer pa „Pos.“ prizna, da se bode ustavakom posrečilo vse Slovane v rajshrat spraviti. Ali potlej bode baš usta- voverstva samega konec.

Vnanje države.

„Vaterland“ tudi prinaša in karlistič- nega tabora vest, da je *ruski* car pisal Don Karlosu prav laskavo pismo. Ruski organ „Nord“ o tem piše sledeče: „Car je Don Karlosu res poslal list, obseg njegov pa nam je neznan. Mi vemo da, ako dobi kdo list, mu je dolžnost, odgovoriti nanj. Zato se nam pa tudi ne zdi nezmožno, da

je ruski car Don Karlosu odgovoril, ako mu je ta pisal. Kar pak se tiče zadržaja tega odgovora, ne moremo verovati temu, kar pravi karlistična depeša. Trdi se v njej, da je odgovor jako laskav, jako simpatičen. Najlepši posredek, da bi se to dokazalo, bilo bi objavljenje lista. A tega se branijo, pa imajo prav. Toliko se sme za gotovo misliti, da odgovor z eno besedo nič ne obsega, kar bi se moglo imeti za znamenje posebne vdanosti do bandita Don Karlosa. Temu dokaz so karlistične depeše, ki se iz lista podavajo. „Cesar obžaluje, da Španija pozabivši svoje tradicije, ne zavzema v Ev- ropi več mesta, katerega zasluži, in končno želi, da bi nezgode v Španiji vzele konec.“ V tem pa nij ničesa, v čemer bi se Don Karlos mogel bahati, ali kar bi mogel imeti za znamenje simpatije. „Obžalovanja“ in „želje“ morajo se adresirati ravno tako na maršala Serrana, kakor na tega pretendenta, in gotovo nij bilo mogoče z večjim taktom spolniti dolžnosti dvornosti, katera pri teh okoliščinah nij bila prosta težav.“

Na *Španjskem* vojna ne ide naprej nij nobenega določilnega koraka. Karlisti ne morejo svojih gorá s soboj vzeti, da bi se v nje skrivali, republikanci ne morejo armade na 70.000 mož spraviti, kolikor pravi- jijo, da je treba za očiščenje dežele od raz- bojnih čet don Karlosovih.

Mac-Mahon je zopet v St-Quen- tinu moral republikanska izjavljena poslu- šati. Menda so se ti hudobni republikanci zmenili, da mu bodo povsodi nagajali. — „France“ potrjuje vest, da bodo vse dopol- nilne volitve na eden isti dan meseca okto- bra. Legitimisti bodo postavili za departe- ment Seine-et-Oise mladega vojvodo Alberta de Luines-Lhaunes-Picigny za kandidata, ki je rojen 16. febr. 1852.

Italijanski kralj se ne more od- ločiti ali bi razpust dozdanje zbornice sankci- joniral ali vladal še z danjo zbornico. —

Nemški listi pišejo, da sta v Berlinu zadnje dni bila dva pretendenta: Lulu, pa Alfonz asturijski, sin španjske razkraljice Izabele. Alfonz je majhen, slaboten dečak (rojen je v novembru 1857) in čudne ramene polti. Z njim hodijo trije spremljevalci, nek guvernér pa dva oficirja. — Zavezni svet se je sešel. Naprvo se bodo začela posvetovanja o bankni postavi.

Cesar Viljem je, kakor „Presse“ iz prav zanesljivega vira poizvedal, pred več meseci v Vatikanu dal vprašati, da-li se sme nadejati prijaznega sprejema pri papeži, ako ga, kar želi, obišče. Papež je odgovoril, da sprejme z velikim veseljem cesarja, da pa obžaluje, da mu položje ne dopušča, sprejeti ga svitom in čestjo, kakor zasluži. Ob enem je papež cesarju priporočil poljske katoli- čane v varstvo.

Nemški kancelar Bismarck je baje dan- skega kralja povabil, naj se z vso državo stopi v nemško zavezo. Kralj si more po- goditi posebno za danski teritorij velike rezervatne pravice. Tudi garantira Nemčija integriteto Danske. Posebno želi Bismarck, da bi se dansko brodovje nemškemu utele- silo in da bi se po nekaterih danskih na- selbah napravile nemške luke. Proti temu je Bismarck pripravljen kralju danskemu celo Šlezviško odstopiti, a pod tem pogojem, da bode v tej vojvodini vladala nemška državna postava, kakor po drugih nemških zaveznih deželah. Kralju pa ta ponujanja niso nič kaj laskala in se nij dalje obziral ná-nje. Zaradi tega je Bismarck tako hud, od tod provokacije v severnem Šlezviku. — Danski kabinet se dozda s tem pitanjem nij bavil. Dobro, če ga Bismarck ne spravi iz tega položja. Ako je sploh na tej stvari kaj resničnega, bode imela resnobne posledke. Sama misel, da bi se Dansko utelesilo Nem- čiji, mora Angleško in Rusko vzburiti. Na- redila bi se koalicija proti Pruski — in da bi se v tem slučaju Prusija prej razklepála, kakor se je sklepála, nikdo ne dvomí.

Turška vlada je izdala dekret, v ka- terem listom prepoveduje, da ne smejo ob- javiti imenovanj civilnih in vojaških urad- nikov, ako jim tiskarski bureau tega nij naročil.

Dopisi.

Iz *Kamnika* 21. sept. [Izv. dop.]

Včerajšnji večer nas je zopet združil v pro- storih naše čitalnice, združil nas je narod- njake obeh strank in pokazalo se je zopet, da v družabnem življenju zábijo se vsa raz- lična mnenja, da sedita skupaj prijazno v političnih nazorih čisto različna človeka. Ta skupnost kaže se pri naši čitalnici kaj ve- selo in zato čitalnica naša še vedno krepko stoji, kar dokazuje z mnogimi veselici, ki jih napravlja v razveseljevanje svojim dru- štvnikom.

Dasiravno postajejo nekateri, prej tako vneti za čitalnico, vedno mrzleji, da odtegu- jejo celo svoje dobre moči iz uzrokov, ka- tere bi bilo še vrhu vsega tudi smešno na- vajat, to je res obžalovanja vredno, ker zaradi tacih malenkosti puščajo v nemar našo narodno čitalnico — vendar imamo pa še kljubu vsem take, ki bi radi, da bi se čitalnica pogubila, da bi se morda na njenih razva- linah osnoval kakošni „bürgerverein“ ali pa kaj družega, dobrih moči in vnetih za na- rodno stvar, da se nij bati, da bi se vsled nemarnosti morala razrušiti naše narodno

naselitev, ko je pridrl sovražnik v deželo, da bi jo opustošil z ognjem.

Otik nij mogel dedčku zadostiti, pri- povedoval je takrat, da se je ntrudil. K sreči se je jelo brzo mračiti in dedček je šel brž pogledat, ali solnce za oblake za- haja in če pride po noči nevilhta.

„Zmirom in zmirom moram le sebe po- slušati“, dejal je doktor jezno, ko je starec odšel, „in nikoli več ne slišim tebe, Enefa! Ah kje so časi, ko si hodila k nam na dvorec ter mi pripovedovala; če se mi pač še katerikrat vrnejo? Govori, Enefa, kdaj mi boš zopet pravila, kakor takrat, meni, le meni samemu? Kdaj bodem mogel zopet na te gledati iz polne duše, in se mi ne bode treba bati tujih očij in njih razlag?“

„Kako bi se mogla zdaj predrzniti priti k vam s svojimi pripovedkami, ko sem še le prav za prav spoznala, kaj ste vi vse znamenitega in krasnega videli in slišali!“ dejala je Enefa; res sram me je pred vami

svojih pravljic, če tudi pravite, da ste jih radi poslušali.“

„O verjemi, da sem jih rad poslušal. Ti ljudje, o katerih si mi pripovedovala, so drugačni ljudje, kakor moji; tvoj svet je lepši, popolnejši, nego moj. O ostaniva v tvojem svetu; iz njega mi pihlja toplota, ki mi srce ogreva in dušo razveseljuje, a v mojem svetu in mej ljudmi, ki jih jaz po- znam, je zima, katera človeka včasih noter do kosti prešine. Zraven tebe stoprv vidim, kakšen mraz je mej ostalimi.“

„Morda se vam moji ljudje in moj svet zato bolj ljubi, ker ima pri vsi prostosti naj več resnice? Po mestih je vendar le bolj nečimurnost in hinavščina nego mej nami na kmetih . . . Sicer v tem nijsem izkušena, ali zdi se mi tako z dedčkovih izglediv.“

„Da, vse je tam nečimurno, od koder prihajam, le v tebi Enefa je edina resnica, lepa gola resnica, nad katero bi tako rad vse drugo pozabil!“ vskliknil je Otik, ter

prijel dekličino roko gledaje jej v velike plameneče oči.

„Glejte, uže zopet pravite, kar bi radi imeli!“ kregala ga je. „Dobro, da nij ded- čeka tu, gotovo bi zopet kaj vedel proti vam in jaz sem tako, oh tako vesela, da so mu enkrat te muhe zginile, bog ve s kakim čudežem. Ta bi bila lepa, ko bi le v meni bila resnica; v vsakem je, le da v mnogih spi. Pri meni je to se ve da dedček zgodaj skrbel, da se je probudila in sem jaz po njej svoje čine ravnala. Ako hoče vsacem proživeti, mora zopet nekdo nastopiti in jo očitno oznanovati, kakor nekda apostoli Kristovi, klicaje „zaspane in nemarne“ z močnim glasom: hajd, to je zvezda vaša, vi ubogi slepci, ki še zdaj ne veste, kaj je božja luč; le preglejte in mrena se vam bode pretrgala in vsi boste videli. Do zdaj ste veselje in zlato za cilj življenja imeli, ej, — spametite se končno ter zapodite te- moto zmotnjave iz svojih src in poglejte z

društvo. To smo pokazali pri včerajšnji veselici, pri kateri smo zopet z veseljem opazili, da jih je še mnogo, ki radi prihajajo k veselici in se ne kujajo. Igrala se je igra Vilharjeva „Filolog“, katera je, dasi ravno se ne more priobčevati k dobrim, dopadala občinstvu, ker vsi igralci spolnili so naloge svoje častno. Se ve, da je tu in tam pomanjkljivost, a kdo bode diletantom zametil toliko, kolikor skušenemu igralcu, posebno ker še prav za prav nobenega režiserja nemajo, prejšnji pa se kuja, kar je čutiljiva izguba, posebno ker je omenjeni gospod tudi dober pevec. Naj bi zopet z onim veseljem delal kakor do sedaj skozi toliko let, kako veselo bi še katero zapeli in igrali dobre igre.

Po igri bila je tombola z lepimi dobitki in po tem pa ples, katerega se je z veseljem udeleževala naša mladina pozno v noč. Pač Terpsihora ima še mnogo častilcev posebno mej krasnim spolom.

Ko pa je enkrat ponehal ples, potem se je pa jelo še pravo zabavanje. G. Mencingerjeva pijača razgrela nam je duh in veseli jeli smo peti domače pesmi, zabavali se drugimi razgovori.

Naj še pri tej priliki, ker uže govorimo o čitalnici, tudi zahvaljujemo se dvema igralkama, kateri ste z večkratnim igranjem razveseljevali naše občinstvo, ki pa sedaj odhajati proč v Ljubljano. Sinoči še za odhodno igrali ste gospa Milohnoja in gospodična Emilija Lerherjeva — bog daj, da ne zadnjikrat v gori omenjeni igri. Zahvaljujemo se jima za njih požrtovalno delovanje kot diletantovke od vsega srca in kličemo jima v slovo: slava!

Domače stvari.

— (Pri deželni učiteljski konferenci) v Ljubljani zborujejo sledeči gg. učitelji. Adamič, Adlešič, Borštnik, Brezič, Čerin, Dermelj, Demšar, Gašperin, Govekar, Jaršincec, Jarše, Knific, Kunšič, Novak, Levstik, Mercina, oba Raktelja, Ribnikar, Pezdnič, Perc, Stojec, Škerbinec, Koželj, Zarnik in Linhart. Ta konferenca je 21. t. m. pričela se.

— (Za Vrhniške p'ogorelce) bode baje v gostilnici pri Tavčarji („Evropa“) zopet v soboto 26. t. m. soareja.

— (Beseda v čitalnici.) V četrtek 24. sept. 1874. t. l. napravi ljubljanska narodna čitalnica v svoji restavraciji veliko slovesno besedo z loterijo, na čast zasedanja deželnega zbor, katere čisti dohodek je namenjen Dolenjcem in Vrhničanom. Sodelovala bodeta pri tej besedi: c. kr. vojaška godba peš-polka Saksen-Meinigen pod vodstvom g. kapelnika Šincel-na in čitalničen pevski zbor, pod vodstvom g. Valente. Z besedo vezana loterija ima lepe zdatne dobitke. Uhodnina je 20 krajcarjev za osobo brez omejenja posebne darežljivosti. — Začetek besedi je točno ob 7. uri. 1. Marš. 2. Ouvertura k operi „Ciganka“ od Bafeja. 3. Življenje sanje, valcer od Zikova. 4. Fantazija iz opere Stradella od Flotova. 5. „Na svobodni nogi“ polka française od Straussa. 6. Figaro Potpourri od Blaška. 7. Salviani kadrija od Straussa. 8. Velociped-Polka hitra od Straussa.

— (Dramatično društvo) razpošilja ravno zdaj svojim družabnikom knjige za leti 1873 in 1874, katere so sledeče: 1. „Pokojni moj“, šaloigra po francoski „Mon premier!“ poslovenila L. Pesjakova, L'ornjon, igra v 1 dejanji posl. V. Mandelc. 2. „Gospa, ki je bila v Parizu“, veseloigra po Moserji poslovenil J. Gecelj. 3. „Na kosilu bom pri svoji materi“, veseloigra po francoski „je dine chez ma mère“, poslovenil Val. Mandelc. „Brati ne zna“, burka v 1 dejanji po Grandjeanu. 4. „Gospoda Kodelja pridige izza gardin, vesela igra v enem činu, po Moserji posl. R. P. „V spánji“, vesela igra v enem dejanji, po J. Rosenu posl. J. Noll. 5. „Kovarstvo i ljubezen“, tragedija po „Schillerjevi Cabale und Liebe“ posl. Ant. Levec, stud. juris na Dunaji. — S temi petimi zvezki prav dobrih iger je tudi naše lepoznavsko berilo pridobilo dober prirastek.

— (Nemškutarski ljubljanski učitelji) so v pondeljek večer nemškutili v zboru svojega društva v Kozlerjevi pivarni, želeli za se c. kr. uradništvo, več nemščine, in (to se ve da) večje plače itd.

— (Iz Bleda) se nam poroča, da so tuji gostje uže vsi odšli.

— (V vinogradih) na Vipavskem se je branje začelo.

— (Roparji.) Iz Vidma na Krškem se nam piše: V noči od 17. do 18. t. m. pride

starovaški pastir Videmskemu občinskemu stražarju, kateri je ravno nočno stražo imel, povedat, da so v Stari vasi trije roparji v civilni obleki. Komaj pastir odide, pripeljeje se trije gosponi na vozu in vprašajo stražarja, kateri pot je bližnji do Krškega mosta. Stražar, Josip Šoba po imenu, pokaže navadno cesto, gre pa sam po bližnjem potu mimo farovža in roparje na mostu doide. Mitnica (šranga) na Krškem bregu je bila zaprta in Šoba zakliče šrangarju, da naj te ljudi zgrabe, da so roparji. Šoba potegne sabljo, ustavi roparje, od katerih se dva v beg spustita nazaj na štajersko stran, tretji pak napade Šobo z gnojnimi vilami, udari po sablji, katera pri priči odleti. Šoba ga za prsi zgrabi in zdaj se začne pravi boj na življenje in smrt. Metala in valjala sta se a Šoba roparja ne izpusti, akoravno je z nožem na rokah, na nogah in v prsi ranjen, tako dolgo ga ne izpusti, da so prišli žandarji in roparja zvezali. — Lepo je pa od Krških stražnikov, katerih eden, z imenom Koletič je pri mostu oborožen stal, a nij niti on, niti mitničar, niti ne dva druga hlapca nijso Šobi na njegov klic „pomagajte“ prišli na pomoč, nego samo gledali. V preiskavi pri c. kr. krški sodniji, je ropar rekel, da mu je Josip Par, drugokrat pa Josip Pavlič ime, da je iz Kopoša, velika županija Somoš doma. Tajil je, da druga dva pozna in rekel da se je v Stari vasi k onima prisedel. Ti roparji so na okrajni cesti, katera iz Brezic na Bizelj pelje v Dobrovi enega hlapca iz Kraljevice napali, vzeli mu denar obstoječ iz 20 kr. ki jih je za „trinkgeld“ dobil, ga v graben vrgli, konje in voz obrnili, in se čez Globoko peljavši tam enemu kmetu svinjo ukrali, jo zaklali, in na vozu pod sedež skrili. — Po omenjenem hlapcu je uže konstatirano, da je ujeti ropar tisti, kateri je z dvema drugima voz in konje ukral. — Gospodar je dobil voz in konje, ali naš vrli Josip Šoba bode svojo junačnost moral skoraj gotovo se svojim življenjem plačati.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Maribora 22. sept. Nad 70 slovenskih učiteljev zboruje tu, dobri sklepi, velika navdušenost, beseda je bila krasna, simpatije do učiteljev so velike.

jasnimi očmi, kam vam moja roka kaže, zvaže vas k bratovski ljubezni, k ljubezni vsega dobrega, k mizi, kjer je vsacemu enak del oddeljen, ki je vsak drugemu enak, če tudi nij v svatovski obleki prišel ... ali kako se morem podstopiti vam predpisovati, kaj in kako imate ljudem govoriti! Ko bode nastopil k temu ugoden čas; ko boste videli, da so duše pripravljene vas posnemati in vam nasledovati, boste pač sami najbolje vedeli, kaj jim reči. Kdaj, oh kdaj bode uže prišel ta zaželeni blagoslovljeni čas, katerega jaz vendar le z britkostjo pričakujem? Tožim po njem, hočem uže, da bi se pred celim svetom tako sijali ko pred menoj, da bi se vam uklanjali, kakor se vam uklanjam jaz skrivaj, in vendar se tresem pred tem časom, ker poznavam zmirom bolj, da je mnogim ljubša temota nego svetloba in torej hočejo, da bi bila zmirom noč in nikoli dan. Morali boste vi, najkrepkejši bojevatelj, kakor ste naprej videli, potegniti

še drugo orožje nego meč besedij — ah ne podajte se brezpotrebno v nevarnost; za resnico umreti je božje, a zanjo živeti je tudi zaslužno. Naj izpade to uže kakor hoče, naj bode konec vaše zmage smrt ali življenje; vedite, da je v svetosti mojega srca postavljen altar, odkoder vašega obraza nihče in nič prepoditi nij v stanu — ugasnil bode tam le z mojim življenjem.“

In Enefa je vstala s stola in sklesnila se k njegovim nogam, plavaje v solzah, s sklenenimi rokami. Zdaj mu je končno povedala, kar mu je uže tako dolgo reči hotela: da je to njeno srce, po katerem je klical, ko je pisal svojo „hrepenenje“.

Otik je bil premagan. Pri njegovem znožji, v tem zavoji solz na licih, s to sanjarsko gorečnostjo v očeh, bila je vendar le še tisočkrat krasnejša nego je jo kdaj videl; iz njenih besed je slišal le izliv goreče, prekipeče ljubezni; da, to je bilo več kot ljubezen, kar je bilo v njenih besedah, čutil

je, da je to molitev. Da je tako ljubljeno, tega se vendar nij nadejal.

„Da, hočem živeti ter bodem živel, pa ne za družega, nego za tebe“, vskliknil je, ter jo vzdignil in na srce pritisknil. „Zasluziš, da bi ti celo življenje daroval, zavoljo tebe vse drugo zaničeval: tacega zaklada ne najdem nikjer, kakor mi ga podaješ ti v svojem srci. Ali me hočeš voditi kot moj angelj varuh, hočeš biti moja voditeljica, moja vest, moja žena?“

Enefa je odgovorila le z vzdihom, in pol medleča od ginenja, se mu je iztrgala, čuvši v veži dedčeve korake. Zbežala je v svojo čumnato; nij hotela starcu pokazati osolzenega obraza ter ga vznemiriti; sama pa nij mogla v tem trenutku prevelicega blagočutja nikogar videti, z nikomer govoriti, morala je biti sama.

(Dalje prih.)

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Odstranjenje vseh bolezní brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalesscière du Barry iz Londona, katera pri odraslih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj bolezní v želodeci, v živcih, v drobu, v prsih, na pljučah, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurju — od kojih se na zahtevanje posnetki zastoj in franko dopošljejo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Vsled bolezní na jetrah sem bival sedem let v strašnem stanu sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pisati; moji živi so se tresli po celem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirno razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalesscière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalesscière zasluži največo hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zavzimatí. Z iskreno hvaležnostjo in popolnim spoštovanjem

Spričevalo št. 65.810.

Neufchatcau (Vogesens),
23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanjkanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvmilili na mogočosti kakšne pomoči. Od tega časa sem ji po nasvetu prijatelja, Revalesscière dajal, in ta izvrstna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečo poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudí, mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo videti.

Martin, Officiere
Comptable en retraite.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehaatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalesscière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaja: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Kolstnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih

Poziv na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim naročnina poteče konec septembra in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

„Slov. Narod“ veljá:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrť leta . . . . . 3 gld. 30 kr.

Za mesec oktober . . . . . 1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajev. na mesec, 30 kr. za četrť leta.

S pošiljanjem po pošti veljá:

Za četrť leta . . . . . 4 gld. — kr.

Za mesec oktober . . . . . 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veljá znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrť leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti sprejeman „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

V prej Woschnagg-ovi štacuni

glavni trg 237

se bode vse tam še založeno manufakturno belo in perilno blago, da se tem prej prostor izprazni, za

50% pod ceno

prodajalo in sicer posebno se sme priporočati:

- Za gospode srajce bele od gl. — 90 kr. navzgor
- „ „ barvaste „ „ 1 — „ „
- „ „ flanelaste „ „ 1 80 „ „
- „ „ svitice iz platna „ „ 1 — „ „
- „ „ „ kotonine „ „ — 60 „ „
- „ „ prsni všivi za srajce „ „ — 12 „ „
- „ „ krogli iz papirja od „ „ — 1 „ „
- Za dame srajce „ „ 1 50 „ „
- „ „ hlače „ „ 1 — „ „
- „ „ korsete „ „ — 80 „ „
- „ „ letovniki „ „ — 70 „ „
- Platna „ „ — 25 „ „
- Chiffon, shirting, modrpolan „ „ — 18 „ „
- Kotonina in Domestique „ „ — 15 „ „
- Pique in žnorast barchent „ „ — 25 „ „
- Brilantin in Gradl „ „ — 25 „ „
- Blago za mizne prte iz brisalnice „ „ — 18 „ „
- Rjuhe od „ „ 1 — „ „
- Batistni robci „ „ — 10 „ „
- Foulard „ „ 1 — „ „
- Blago za obleko iz ovčje volne „ „ — 23 „ „
- Bernsko surovo blago za hlače „ „ — 90 „ „
- dalje mizne in kuvertne pokrivala, kavini robci, blago za predgrinjala, flanelo, chachemir, tkavsko blago, svilnate charps in kravate po tacih cenah. (258—5)

Dunajska borza 22. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovoih	71 gld. 35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 „ 55	„
1860 drž. posojilo	109 „ 60	„
Akcije narodne banke	994 „ —	„
Kreditne akcije	249 „ —	„
London	109 „ 85	„
Napol.	8 „ 78 1/2	„
C. k. cekini	— „ —	„
Srebro	104 „ —	„

Razglas.

Podpisani c. k. notar kot sodni komisar daje na znanje:

Da je veleslavna c. k. deželna sodnija ljubljanska z odlokom dne 19. septembra t. l. št. 6199 dovolila prostovoljno očitno dražbo raznih k v deželni tabli se nahajajočemu „Kušlan-ovem“ gradu spadajočih v Brezovski srenji ležečih parcel, kakor: njiv, gozdov in travnikov v skupni ceni 12710 gold. s tem pristavkom, da se vknjiženim upnikom njuna zastavna pravica, brez ozira na skupilo, pridržuje.

K tej prodaji se odločuje dan
8. oktobra t. l.

od 9. do 12. ure dopoldne in 3. do 6. ure popoldne in ako treba tudi dan 9. oktobra o ravno istem času v „Kušlan-ovem“ gradu z dostavkom, da se bodo parcele le za izklicno in ne pod izklicno ceno prodajale.

Dražbeni pogoji, vsled katerih mora vsak kupec 10% varščine vložiti in kupnino v šestih letih v enakih obrokih izplačati, ter da si prodavec pridržuje pravico to prodajo v osmih dneh potrditi, dalje izklicna cena prodajajočih parcel, izpisek iz deželnih knjig in katastralni izpisek se lahko pregledajo pri podpisnem c. k. komisarju v navadnih uradnih urah.

V Ljubljani dne 22. septembra 1874.

C. k. notar in sodnijski komisar:
Dr. Jarnej Zupanec.

Podpisani proda tri prav dobro obdržane

vinske sode

po 35, 50 in 55 veder, kateri so pripravni da se brez vsake dvombe koj v njih vino dene.

Anton Perme,
špitalske ulice 268.

(266)

Ker so se v kratkem času

veči dobitki

pri srečkanji loz pripetili v moji kupčiji, priporočam in ponudim p. t. občinstvu zopet

Brunšvejske 20-tolar loze

po sledečem kupu:

Glavni dobitek je 40.000 tolarjev ali 60.000 gold. a. v.

En cel original-loz stoji gold. 140 a. v.

Deli loza:

1/2	gold. 75
1/4	„ 40
1/10	„ 16
1/20	„ 8

Glavni dobitek je: 40.000, 6000, 4000 tolarjev itd.

50 veliki dobitki morajo vlečeni biti, zategadelj vsak z serijo srečkanji loz in del loza more vdobiti.

Srečkanje bode uže 30. septembra 1874.

Naročila in pisma z novcem se koj rešijo.

Liste po srečkanji se razpošiljajo prosto in franko.

J. Brod,

Bank & Wechsel-Geschäft in Prag,
Wenzelplatz Nr. 3 neben „Spinka“.

(260—3)

Lastnina in usk „Narodne tiskarne“.

Umri v Ljubljani

od 18. do 21. septembra:

Anton Pirkmajer, 54. l. v civilni bolnici za ostupljenjem krvi. Ivana Potisek, 3 l., v Trnovem na rjavici Cec Tavčar, 4 l. za škrofeljni. Alojzij Lenčec, v civilni bolnici, vsled slučajno dobljenih ran. Ignacij pl. Kleinmayer

posestnik tiskarnice in hišo, ob enem posestnik zlatega zaslužnega križa s krono, st. 80 let za slabostjo. Pavlina Knaute, 8 mes., na kap. predmestji za grižo. Marija Linčinger 69 l., je bila v Ljubljani mrtva najdena, in se je sodnijsko pregledala. Ana Schmid st. 1 l. v mestu št. 369, za grižo.

S tem naznanjamo, da smo svoj denes potekli kontrakt z gospodom Vinc. Woschnagg-om v Ljubljani, kateri je bil dozdaž okolo 6 let naš zastopnik in prodajalec naših Orig. Elias Howe-jevih šivalnih mašin zdaj ponovih.

Naše originalne šivalne mašine se pri njem zmirom na zalogi v veliki izbiri dobivajo in se za fabrično ceno prodajejo proti petletni garanciji, ter se poduk v šivanji z mašino zastoj daje.

Dunaj, 31. avgusta 1874.

Za

the Howe Machine Company
in New-York

direktor Hch. Schott m. p.

Zaloga šivalnih mašin in kar zraven gre kakor: niti, vretena, svila, olje, šivanke itd., — nahaje se kakor uže več let v mestu 242—43, kjer se sprejemajo tudi naročila za fabriko perilnega blaga vsake sorte kakor

Perilo za gospode, gospe in otroke,

kakor tudi za celo opravo in se najboljše izdelujejo. Popolni cenilni kurant o perilu in šivalnih mašinah se dobi na željo. — Naročila od zunaj se točno in najboljše izvrše. (256—5)

Vincenc Woschnagg,

c. kr. priv. prva kranjska fabrika za perilo in zaloga šivalnih mašin v Ljubljani.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.